

[Westerby.]

den slags ejendomme, når de er moderniseret og restaureret efter disse regler; men man kunne så sidestille dem, der hidtil har boet der og ikke længere har råd til det, med folk, der bliver udsaneret, og for dem har man jo regler. I et vist omfang vil mange af de gamle bygninger allerede nu være på randen af det, man kan kalde det saneringsmodne, sådan som bevaringstilstanden er i mange af dem.

Den tanke, som jeg vil henstille til overvejelse for det kommende udvalg, går altså ud på, at ejerne skulle kunne komme til det særlige bygningsyn og til kulturministeriet og fremlægge planer til modernisering og restaurering af bevaringsværdige bygninger, og til gengæld skulle så lejen i disse huse gøres fri, og hvis de mennesker, der nu bor i husene, ikke længere havde råd at bo der, skulle de sidestilles med dem, der bliver udsaneret. Jeg indrømmer, at dette er ikke noget, der alene tager sigte på den konkrete formulering i dette lovforslag, og jeg indrømmer, at der til en vis grad melder sig boligpolitiske hensyn i forbindelse med de betragtninger, jeg har fremført; måske ville sådanne foranstaltninger give anledning til, at man måtte indføje en enkelt bestemmelse i lejeloven. Men jeg anser det for meget væsentligt, at man får disse bygningers lejeniveau og de muligheder, der ligger i dem, løftet ud af de almindelige boligpolitiske synspunkter, som vil komme frem under den behandling af lejeloven, der forestår, alene ud fra den betragtning, at vi får en bedre boligstandard i disse ejendomme og får dem bedre bevaret. Man kunne måske derved — med udgangspunkt i det udvalgsarbejde, der forestår — bidrage til at få løftet disse problemer ud af det almindelige lejepolitiske opgør og få tilgodeset de vigtige hensyn, der ligger i dette forslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (Sølvhøj): Må jeg takke de ærede ordførere for den velvilje, der er kommet frem ved denne førstebehandling af lovforslaget. En del af de ting, som er nævnt her, hører jo rettelig hjemme under den detaljbehandling, der vil komme i udvalget, men jeg vil alligevel nævne et par ting, som jeg synes har en vis principiel betydning.

Det ærede medlem hr. Andreas Hansen var inde på det spørgsmål, om man ikke var for streng, når man satte grænsen ved de 100 år. Det ærede medlem hr. Knud Østergaard nævnte det samme, og det var også fremme i andre ordføreres indlæg. Jeg vil gerne for det første understrege, at der udtrykkeligt står, at det skal være „som regel“, og for det andet skal vi vel nok tænke på, om man økonomisk og administrativt kan magte det, hvis vi ad lovgivningens vej sætter grænsen væsentligt lavere. Der er mulighed for at tage fat på enkelte tilfælde og søge enkelte bevillinger, hvor hensyn af den art, det ærede medlem hr. Per Møller talte om — og med rette benævnte som folkelige hensyn — gør sig særligt gældende, og desuden er det vel også rigtigt at sige, at der ad privat vej, lokalt indsnævret til de enkelte byer, men også i lidt større sammenhæng, gøres et arbejde, som kunne sættes ind på de bygninger, som ikke falder inden for 100 års grænsen. Selvfølgelig er det en detalje, man kan drøfte i udvalget, og det er rigtigt, at man ikke kan nøjes med kategorisk at fastslå de 100 år som grænsen.

Det ærede medlem hr. Andreas Hansen var inde på, om man burde opretholde skellet mellem klasse A og klasse B. Det er en kendt sag — det står også anført — at f. eks. i Sverige har man ikke dette skel. Der er vel alligevel visse ting, som taler for bevarelsen af skellet. Det er formentlig formålstjenligt og billigere, hvis man opretholder en gruppe 2, altså gruppe B, og der er dog det væsentlige saglige skel, at gruppe B omfatter i sit princip den udvendige fredning, hvorimod gruppe A omfatter både den udvendige og den indvendige fredning. Det er et klart sagligt skel. Desuden synes jeg, at man, selv om det er en sekundær ting, skal pege på, at i visse tilfælde fungerer gruppe B som gennemgangsled; i visse tilfælde kan der være en prøvelsens tid, og den kan så enten føre til, at den pågældende bygning glider helt ud, fordi det ikke viser sig holdbart at opretholde fredningen, eller den kan, som det er sket i en række tilfælde, føre til, at bygningen opløstes i klasse A.

Det ærede medlem hr. Per Møller var inde på — og naturligvis glædede det mig — at man kunne iagttage en vis sparsommelighed i dette lovforslag. Nu er det sådan